

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 grudnia 2014 r.

w sprawie A. S.

skazanego z art. 209 § 1 k.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w

Warszawie z 21 czerwca 2024 r., sygn. akt IX Ka 103/24

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Piasecznie z 24 maja 2023 r., sygn. II K 1052/22

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami sądowym postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Piasecznie wyrokiem z 24 maja 2023 r., sygn. akt II K 1052/22 uznał A. S. za winnego tego, że w okresie od 01 czerwca 2017 r. do 09 maja 2018 r. w P. uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa sygn.

akt V RC [...] z 05 października 2006 r. w kwocie łącznej 400 złotych miesięcznie na rzecz A. K. , reprezentowanej przez matkę K. K. , przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, a czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie o sygn. akt II K 1573/10 za umyślne przestępstwo podobne z art. 209 § 1 k.k., czym wyczerpał dyspozycję przepisu art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz w oparciu o przepis art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. orzekł wobec A. S. obowiązek wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie córki.

Apelację od wyroku złożył oskarżony i oskarżyciel publiczny. Oskarżony zarzucił rozstrzygnięciu:

1. obrazę prawa materialnego - art. 209 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie, tj. uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, pomimo nie- poczynienia ustaleń faktycznych w zakresie tego, że oskarżony miał obiektywną możliwość łóżenia przedmiotowych alimentów, ale nie czynił tego wskutek złej woli;
2. obrazę prawa materialnego, tj. art. 34 § 3 k.k. w z. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie;
3. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 6 k.p.k. poprzez uniemożliwienie oskarżonemu udziału w rozprawie w dniu 24 maja 2023 r.;
4. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez pominięcie okoliczności i dowodów, które powinny wpłynąć na ocenę winy oskarżonego i ewentualnego stopnia tej winy:
  1. wyjaśnień oskarżonego - w zakresie w jakim wskazał on na obiektywną niemożność wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego,
  2. wyjaśnień oskarżonego - w zakresie w jakim wskazał on na pojednanie z pokrzywdzoną,
  3. zeznań K. K. w zakresie w jakim wskazywała na pojednanie z oskarżonym, czy oświadczenia ww. w zakresie w jakim dowodzi, że doszło

do pojednania między oskarżonym i pokrzywdzoną oraz uzgodniono sposób naprawienia szkody;

4. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 9 § 1 k.p.k. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodów mających na celu ustalenie dochodów osiąganych przez oskarżonego w okresie objętym aktem oskarżenia oraz ponoszonych przez niego kosztów,
5. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. poprzez ocenę przeprowadzonych w sprawie dowodów, w szczególności wyjaśnień oskarżonego bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie go od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 21 czerwca 2024 r., sygn. akt IX Ka 103/24 na skutek wniesionych apelacji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie o obowiązku łożenia na utrzymanie córki pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymując w mocy

Kasację od wyroku wywiódł obrońca skazanego i zarzucił rozstrzygnięciu:

1. rażącą obrazę przepisów postępowania w postaci art. 433 § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie rozważania wszystkich zarzutów apelacji osobistej oskarżonego, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj.
1. dokonał całkowicie dowolnego ustalenia treści zarzutu podniesionego przez oskarżonego w punkcie 1 apelacji i w konsekwencji nie rozpoznał tego zarzutu,  
a także nie rozpoznał domniemanego przez siebie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych.
2. pominął zarzut zgłoszony w punkcie 4 apelacji (ewentualnie rozpoznał ten zarzut tylko pozornie) oraz pominął zarzut sformułowany w punkcie 4.2.
3. rażącą obrazę przepisów postępowania w postaci art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie dowodów w postaci dokumentów załączonych do wniosków dowodowych oskarżonego z dnia 20 czerwca 2024 r. i 18 marca 2024 r. tj. oświadczeń K. K. i M. K. , potwierdzeń przelewów i postanowienia komornika z dnia 21.05.2024 r., które dowodzą

zaistnieniu okoliczności pojednania oskarżonego i pokrzywdzonej oraz uzgodnienia między innymi sposobu naprawienia szkody, a także naprawienia szkody całości, a tym samym uzasadniają zastosowanie prawa materialnego w postaci art. 53 § 1 i 2 k.k. oraz art. 60 § 2 k.k., co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Autor kasacji wniósł o zaskarżonego wyroku w części tj. w zakresie punktu 2 i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do uwag o charakterze ogólnym należy wskazać, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dotyczy to uchybień sądu odwoławczego. Zamknięty katalog podstaw kasacyjnych wskazanych w art. 523 § 1 k.p.k. wyłącza spośród nich zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie jest uprawniony dokonywać w ramach postępowania kasacyjnego ponownej oceny dowodów i na tej podstawie kontrolować prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych. Postępowanie kasacyjne nie może bowiem polegać na ponownej apelacyjnej kontroli orzeczenia i nie może być traktowane jako trzecia instancja.

Również, zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, niedopuszczalne jest w kasacji skuteczne kierowanie zarzutów przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem ponowna kontrola orzeczenia sądu *meriti*, a więc rozpoznawanie kolejny raz zarzutów stawianych temu rozstrzygnięciu. Zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu pierwszej instancji podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Nie budzi

również wątpliwości, że powtórzenie w kasacji zarzutów wywiedzionych uprzednio w apelacji jest możliwe w przypadku wystąpienia tzw. efektu przeniesienia, czyli sytuacji, kiedy sąd odwoławczy nienależycie rozpozna apelację, jednak w takim wypadku skarżący musi w kasacji sformułować zarzut dotyczący wadliwego procedowania instancji odwoławczej, w następstwie, którego doszło do przeniknięcia uchybienia sądu *a quo* do orzeczenia sądu drugiej instancji. W takim wypadku to na skarżącym ciąży obowiązek podniesienia i wykazania wadliwości procedowania przez sąd odwoławczy, w następstwie, którego doszło do owego przeniknięcia uchybienia do orzeczenia drugoinstancyjnego.

W wywiedzionej kasacji skarżący zarzuca sądowi odwoławczemu dokonanie nieprawidłowej kontroli instancyjnej poprzez zaniechanie rozważania wszystkich zarzutów apelacji skazanego oraz rażącą obrazę przepisów postępowania w postaci art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie dowodów w postaci dokumentów załączonych do wniosków dowodowych oskarżonego z 20 czerwca 2024 r. i 18 marca 2024 r., wskazanych w treści kasacji.

Chybiony okazał się zatem zarzut z pkt. 1 kasacji. Analiza treści nadzwyczajnego środka zaskarżenia prowadzi do wniosku, iż autor kasacji uzasadniając zarzut nie wskazał na konkretne uchybienia sądu *ad quem*, ograniczając się do polemiki ze stanowiskiem sądu odwoławczego. Zgodnie zaś z orzecznictwem Sądu Najwyższego, o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Taka sytuacja nie miała w przedmiotowej sprawie miejsca. W niniejszej sprawie sąd odwoławczy w sposób rzetelny odniósł się do zarzutów apelacyjnych, co wynika z analizy treści uzasadnienia. Sąd odwoławczy w pisemnych motywach rozstrzygnięcia rozważając zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 209 k.k. wskazał, co wynika przecież z jego uzasadnienia, iż dotyczy on okoliczności faktycznych odnoszących się do strony podmiotowej i przedmiotowej czynu przypisanego skazanemu. Okoliczności te - wbrew twierdzeniom skarżącego - zostały w sposób wyczerpujący rozważone przez sąd odwoławczy. Sąd *ad quem* w sposób należyty odniósł się również do zarzutu naruszenia art. 4 i 7 k.p.k. Przechodząc natomiast do kwestii rozpoznania zarzutu z pkt. 4.2. apelacji to przyznać należy, iż w treści uzasadnienia zaskarżonego

orzeczenia brak bezpośredniego odniesienia do treści ww. przepisów dotyczących wymiaru kary. Powyższe było jednak przedmiotem rozważań sądu I instancji (w tym również w odniesieniu do popełnienia przestępstwa w warunkach art. 64 § 1 k.k.), które to rozważania sąd *ad quem* zaaprobował (z wyjątkiem błędnie orzeczonego środka karnego z art. 72 § 1 pkt 3 k.k.), poddając orzeczenie – w związku z osobistą apelacją oskarżonego - kontroli totalnej.

Wbrew również twierdzeniom autora kasacji sąd odwoławczy nie naruszył normy art. 4 k.p.k., 7 k.p.k. oraz 410 k.p.k. Zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. może być podnoszony w nadzwyczajnym środku zaskarżenia jakim jest kasacja tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy czynił samodzielne ustalenia faktyczne, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca. Art. 4 k.p.k. z kolei nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, gdyż przepis ten formułuje generalną zasadę procesu karnego, która znajduje następnie konkretyzację w części szczegółowej kodeksu. Wobec czego treścią zarzutu może stać się jedynie naruszenie tych konkretnych, szczegółowo wskazanych przepisów, nie zaś zasad generalnych

Mając powyższe okoliczności na uwadze, kasacja obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadna podlegała oddaleniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł w części dyspozytywnej zapadłego w niniejszej sprawie postanowienia, obciążając przy tym skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego. Wobec oddalenia kasacji bezprzedmiotowe stało się rozstrzygnięcie w przedmiocie wstrzymania wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia.

[J.J.]

[f.n]